

У процесі реформування, на нашу думку, потрібно звернути увагу на морально-етичне навчання та методичне забезпечення професійної діяльності; справедливе оцінювання; проведення на високому рівні (неформальної) щорічної оцінки, атестації; планування професійного розвитку; упорядкування організації праці; унормування службових відносин; розробку і впровадження моделі та механізмів формування і сприяння успішності професійної діяльності державних службовців. Таким чином, державний службовець, визначаючи специфіку своєї професійної діяльності, конструктивно доляючи конфліктні ситуації, свідомо змінюючи та розвиваючи себе в процесі праці, дотримуючись принципів морально-етичних засад, вдало використовуючи свій потенціал, має реальний шанс досягнути успішності в професійній діяльності.

Отже, підсумовуючи вищезазначене, можемо констатувати, що морально-етичні засади є домінантним чинником формування успішності в професійній діяльності. Адже успішний державний службовець – це професіонал, упевнений у собі, у прийнятих рішеннях, цілеспрямований, орієнтований на відмінний результат, патріот своєї держави, ініціативний, здатний до саморегуляції планування власного професійного розвитку та зростання, а також прагнення до постійного саморозвитку та самовдосконалення.

Подальшими напрямами досліджень є розроблення механізмів формування успішності професійної діяльності державного службовця на засадах морально-етичних норм.

Список використаних джерел

1. **Василевська Т. Е.** Особистісні виміри етики державного службовця : монографія / Т. Е. Василевська. – К. : НАДУ, 2008. – 336 с.
2. **Енциклопедичний словник з державного управління** : у 8 т. / уклад. : Ю. П. Сурмін [та ін.] ; за ред. Ю. В. Ковбасюка [та ін.]. – К. : НАДУ, 2010. – Т. 6: Держ. служба. – 524 с.
3. **Лазор О. Д.** Державна служба в Україні : навч. посіб. – вид. 3-те, допов. і перероб. / О. Д. Лазор, О. Я. Лазор. – К. : Дакор, 2009. – 560 с.
4. **Пірен М.** Формування елітарної особистості управлінця в процесі здійснення адміністративної реформи в Україні / М. Пірен // Підвищення ефективності державного управління : стан, перспективи та світовий досвід : зб. наук. пр. / за заг. ред. В. М. Князєва. – К., 2000. – С. 38 – 44.
5. **Рудакевич М.** Етика державних службовців : монографія / М. Рудакевич. – К. : Вид-во НАДУ, 2003. – 360 с.
6. **Серъогин С. М.** Культура и этика в публичном администрировании : науч. разработка / С. М. Серъогин, О. В. Антонова, И. И. Хожило. – К. : НАДУ, 2010. – 40 с.
7. **Соціологія** : корот. енциклопед. слов. / уклад. : В. І. Волович [та ін.]; під заг. ред. В. І. Воловича. – К. : Укр. центр. духовн. культури, 1998. – 736 с.
8. **Цвєтков В.** Державне управління : основні фактори ефективності (політико-правовий аспект) / В. Цвєтков. – Х. : Право, 1996. – 164 с.

Надійшла до редколегії 26.04.12

МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

УДК 35

Сергій ПОЛЮШКІН

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури

Юрій ШАРОВ

Національна академія державного управління

при Президентові України

Дніпропетровський регіональний інститут державного управління

КЛЮЧОВІ ФАКТОРИ УСПІХУ В УПРАВЛІННІ СУЧASНИМ МЕГАПОЛІСОМ

Відповідно до відомої в бізнес-менеджменті методології визначаються ключові фактори успіху та потребні ключові компетенції в застосуванні до сфери управління сучасним містом-мегаполісом.

Ключові слова: мегаполіс, фактори успіху, ключові компетенції, управління сучасним містом.

Сергей Полюшкін, Юрий Шаров. Ключевые факторы успеха в управлении современным мегаполисом

В соответствии с известной в бизнес-менеджменте методологией определяются ключевые факторы успеха и требуемые ключевые компетенции в применении к сфере управления современным городом-мегаполисом.

Ключевые слова: мегаполис, факторы успеха, ключевые компетенции, управление современным городом.

Sergii Poliushkin, Yurii Sharov. Key success factors in city-megapolis management

According to famous business-management methodology the key success factors and key competencies defined applied for modern city-megapolis management.

Key words: megapolis, factors of success, key competencies, control of modern city.

Проблемою і обов'язковою умовою планування цілеспрямованої управлінської діяльності є виявлення та оцінка факторів як рушійних сил будь-якого розвитку. Управління такою складною соціально-економічною системою, як мегаполіс потребує врахування цілого ряду зовнішніх і внутрішніх факторів, без чого в сучасних мінливих умовах

цілеспрямований розвиток у планованих напрямах не буде забезпеченено.

У бізнес-менеджменті існує поняття ключових факторів успіху ділової організації, що функціонує в ринкових умовах у певній галузі діяльності. Ключові фактори успіху розуміють як зовнішні загальні для всіх бізнес-організацій даної галузі фактори, урахування й реалізація яких дозволяє поліпшити конкурентні позиції; інакше – умови та вимоги, без відповідності яким конкурентний успіх є неможливим. Ключові фактори успіху презентують актуальні для конкретної сфери діяльності тенденції, реакції ринку та споживачів на діяльність виробника, обставини, на які він повинен орієнтуватися, аби мати комерційний успіх або соціальне визнання.

Інший важливий аспект успішної ринкової діяльності відображає категорія ключових компетенцій бізнес-організації. Ключові компетенції – це набір внутрішніх особливостей, досягнень, сильних сторін, конкурентних переваг, управлінських інструментів і технік, умінь персоналу організації, які сприяють її розвитку в потрібних ринку напрямах.

Очевидно, що набір ключових компетенцій не є випадковим: для забезпечення високої конкурентоспроможності ключові компетенції бізнес-організації повинні ситуативно відповідати ключовим факторам успіху. І це співвідношення є динамічним, тобто в кожний період ринкової діяльності набір ключових факторів успіху є детермінованим актуальними тенденціями і вимогами ринку, тому, відповідно, і набір ключових компетенцій має постійно змінюватися для забезпечення відповідності ключовим факторам успіху й підтримки високої конкурентоспроможності організації.

У сьогоденних умовах, коли ідеї бізнес-менеджменту з його пріоритетом орієнтації на потреби споживача для забезпечення успіху організації переносяться до сфери публічного управління, є актуальним спробувати застосувати зазначений підхід для подальшої побудови моделі успішного управління сталим розвитком мегаполісу.

Проблеми управління сучасним містом розглядали у своїх працях В. М. Вакуленко, В. В. Мамонова, О. Д. Лазор, О. Я. Лазор, В. П. Рубців. Однак питання, які стосуються ключових факторів успіху і ключових компетенцій в управлінні сучасним містом, потребують більш ґрунтовного дослідження.

Метою статті є застосування відомої в бізнес-менеджменті методології визначення ключових факторів успіху і ключових компетенцій для побудови моделі управління містом-мегаполісом.

Ще раз підкреслимо, що ключові фактори успіху є зовнішніми стосовно організації, у той час як ключові компетенції є внутрішніми і керованими факторами. Спробуємо дослідити зазначені групи факторів з метою концептуальної орієнтації майбутньої моделі управління сталим розвитком сучасного мегаполісу. При цьому насамперед визначимо зовнішні чинники впливу на сучасний мегаполіс, що можуть бути розглянуті як ключові фактори успіху, і далі запропонуємо релевантні ключові компетенції, необхідні для реалізації зазначених факторів успіху.

Гуманоцентризм і вимоги сталого розвитку. Традиційне протягом індустриальної епохи розглядання економіки як провідного компонента розвитку зашкоджувало соціальним та екологічним аспектам. Сьогодні йдеться про управління в триединій системі економіка – соціум – навколоїнне середовище, що відображається інтегрованим показником «індекс людського розвитку». Його зміст передбачає реалізацію трьох компонентів: здоров'я і тривалість життя, належна освіта як запорука життєвого успіху, матеріальний добробут, що забезпечує гідний рівень і якість життя. Такий підхід ставить у центр соціально-економічного розвитку людину і створює підґрунтя для формування системи цілей публічного управління [4].

Обґрунтування цільової спрямованості розвитку міста може ототожнюватися з сучасним поняттям зразкового або ідеального міста. У Європейській хартії міст зазначається: «місто майбутнього (ідеальне місто) – місто, у якому прагнуть до рівноваги між різними секторами та видами діяльності, забезпечуються громадянські права та найкращі умови життя, відображується зміст життя та думок своїх мешканців; у якому повністю беруться до уваги інтереси тих, хто в ньому живе, працює і вчиться, відвідує його, шукає в ньому розваг» [5] (переклад наш. – С. П., Ю. Ш.).

Із зазначених гуманоцентричних позицій, орієнтованих на людину, територіальна громада міста-мегаполіса є соціальною єдністю, колективним замовником публічних послуг, тобто провідним цілеутворюючим елементом системи управління сталим розвитком.

Ринкова орієнтація публічного управління в конкурентному середовищі. Демократизація і менеджмент формують передумови перетворення середовища публічного адміністрування на конкурентне. Існує конкуренція за державні ресурси (державні фінанси, державні інвестиції, державні програми, державні гранти тощо), приватні ресурси, залучення інвестора на територію, навіть за кваліфіковану робочу силу. З цього приводу наголошується, що місто – це поселення, у якому діє ринок. Тому вибір шляхів розвитку громад має базуватися на найбільш повному використанні потенціалу та конкурентних переваг території з метою отримання вигід для територіальної громади, обсяг яких визначається рівнем конкурентоспроможності території.

Здатність до ефективного функціонування муніципальних утворень у ринкових умовах залежить, насамперед, від реалізації таких напрямів діяльності: детальне вивчення ринку, потреб та інтересів споживачів; постійний пошук нових джерел інвестування, підвищення конкурентоспроможності території та збільшення вигід від її раціонального використання; формування та підтримка іміджу території завдяки активній діяльності в інформаційному просторі, ефективній співпраці з неурядовими організаціями з позиціонування території муніципального утворення. Сюди ж слід віднести проведення конструктивної демографічної політики, яка формувала б майбутній резерв і приплів робочої сили на територію через підтримку належної народжуваності та стимулювання позитивного сальдо міграції.

Останнім часом розпочалося запровадження до публічного управління технологій формування рейтингів територій і міст, що можна розглядати як значущий аспект створення конкурентного середовища з метою впливу громадськості на діяльність влади. Оприлюднення результатів рейтингування перед громадськістю дає можливість громадянам реально порівняти досягнення місцевої влади з сусідніми територіями (містами) і робити відповідні висновки щодо результативності й ефективності дій влади, що за умов демократичного управління відображається відповідним голосуванням на чергових виборах.

Вплив ринкової економіки на управління великими містами сприяв тому, що протягом 90-х рр. ХХ ст. в Західній Європі почали активно розвиватися процеси формування міст-підприємців. Концепція такого міста передбачає його здатність об'єднати місцеві ресурси в єдиний взаємопов'язаний комплекс з метою реалізації стратегії економічного розвитку на довготривалу перспективу. При цьому увага переключається з проблеми обмеженості ресурсів на проблему недостатності мотивів. Ресурси самі по собі не є достатньою умовою досягнення мети, а досвід передових країн світу доводить, що зміст і структура мотивів не менш важливі ніж обсяг ресурсів. Місто-підприємець формує взаємну зацікавленість міста і бізнесу, забезпечує включення в управління містом підприємницької складової, задіяння інтелекту, що породжує стимули розвитку [1].

Інноваційна модель та інтелектуалізація розвитку. Переход до інноваційної моделі розвитку є одним із провідних системних факторів забезпечення конкурентоспроможності економіки та високої якості життя населення. Вибір європейського вектору розвитку для України зумовлює її відхід від статусу третьорядної держави. Експертні оцінки свідчать, що природна еволюція протягом 10 – 15 років на підставі переважання існуючих тенденцій не приведе до економіки нової якості, радикального підвищення конкурентоспроможності країни [2]. Запорукою успіху є інтеграція інноваційної складової розвитку зі стратегічними пріоритетами.

Роль публічної влади в забезпеченні інноваційного розвитку першорядна: у сучасному світі існує вже багато прикладів, коли держави, які не мають явних природно-ресурсних і матеріальних переваг, виходять на високий рівень і якість життя завдяки реалізації конструктивної інноваційної політики. У постіндустріальному суспільстві досягнення й підтримка високої конкурентоспроможності без нових знань і постійного вдосконалення діяльності на основі інтелектуалізації неможливі.

Модель сучасного великого міста має спрямовувати його розвиток до міста-ноополіса, міста розуму, де максимально реалізуються досягнення цивілізації, науково-технічного прогресу на благо міської громади, яка стає стратегічним гравцем. Саме з реалізацією ноополісу як перспективної моделі пов'язаний майбутній розвиток міст світу. Основним її змістом буде розвиток духовної сфери людини та позиціювання її в центрі політичних рішень місцевої влади. Тобто сучасні тенденції розвитку міст,

пов'язані з упровадженням ідеології сталого розвитку, накладаються на підходи ноосферного, духовного розвитку й разом обумовлюють необхідність гуманоцентричного розвитку міських поселень.

Гармонізація відносин з державою в умовах глобалізації. Світова глобалізація сприяє перетіканню ресурсів через державні кордони й посилює конкуренцію за ресурси. Будь-яка територія стає залежною від світових глобальних процесів. За таких умов одним із найважливіших завдань держави стає захист власних територій від небажаної конкуренції світових суб'єктів, вихід країни на рівень міжкрайової конкуренції. Мегаполіси є опорними точками економічного й соціального життя країни. Тому в усьому світі управлінським взаємовідносинам мегаполісів з державою приділяється першорядна увага.

Можна стверджувати, що в стратегічному контексті міста не повинні й не можуть самостійно вирішувати ключові питання свого економічного розвитку, оскільки вони є значною мірою залежними від загальнодержавного рівня управління. Тобто гармонізація державної регіональної та містобудівної політики з політикою розвитку великих міст є запорукою успішного сталого розвитку мегаполісів. Перспективним підходом до вирішення цього питання може стати укладання угод (контрактів) на 3 – 5 років між центром (Кабінетом Міністрів України) і територіями (обласною радою), які виокремлюються у складі національної системи стратегічного планування регіонального розвитку [3]. Зазначені угоди укладаються на спільне фінансування тих завдань, які відображають сферу державних інтересів, є складовою частиною державних пріоритетів регіонального розвитку й підлягають першочерговому вирішенню. Очевидно, що проблеми розвитку мегаполісів відповідають таким умовам і можуть окремо презентуватися в зазначених контрактах. У новому форматі відносин між державою та регіонами (зокрема, містами-мегаполісами) будуть мати характер партнерства та співробітництва, об'єднуючи зусилля щодо регіонального розвитку шляхом упровадження спільних заходів, координації дій та розподілу відповідальності: зобов'язання буде мати не тільки регіон перед державою, а й держава перед регіоном. Це принципово відрізняється від відносин субординації, які мають місце сьогодні. Певний досвід функціонування контрактної системи у сфері регіонального планування мають Франція, Польща, Словаччина, Угорщина.

Публічно-приватне партнерство. У передових країнах світу сталий розвиток мегаполісів розглядається як процес, що створює умови для найширшого залучення до управління всіх секторів суспільства на засадах соціальної відповідальності й партнерства. За сучасних умов поряд із публічним і діловим (бізнесовим) секторами в розвитку міст усе вагомішо стає роль громадського (суспільного) сектору. Організації громадського сектору (ОГС) як партнери міської влади насамперед мають стати повноцінними учасниками формування та реалізації місцевих планів розвитку та міських цільових програм. Сам цей процес може бути ефективним засобом консолідації міської громади, формує об'єднання її

ресурсів для вирішення найбільш актуальних і гострих проблем мегаполісу.

ОГС можуть сприяти вдосконаленню управління мегаполісом за рахунок того, що їм притаманні інноваційність і гнучкість підходів до вирішення соціальних проблем, висока професійна чутливість у менеджменті соціальних проектів, можливість залучення соціальних інвестицій з міжнародних донорських організацій, орієнтація на соціальні програми, результати й наслідки яких можна оцінити. ОГС виконують і певну посередницьку роль між місцевою владою й територіальною громадою. Треба також ураховувати той факт, що в мегаполісі, де існує ряд менших територіальних утворень (районів тощо), становлення територіального громадського самоуправління набуває особливого сенсу і є чи не єдиним способом подолання дефіциту місцевої ініціативи, властивого великим містам. ОГС як переважно розгалужені за структурою організації майже ідеальні в ролі координатора міської мережі соціальної й екологічної інформації.

Відповідно до визначених ключових факторів успіху в управлінні сталим розвитком мегаполіса схарактеризуємо ключові компетенції, необхідні для реалізації зазначених факторів. Очевидною вимогою є формування здатності публічного управління до керованого розвитку території. Керованість передбачає здійснення спрямованого розвитку великого міста на засадах програмно-цільового підходу, базується на збалансуванні економічних, соціальних та екологічних аспектів, тобто на ідеології сталого розвитку, забезпечує гармонізацію зі стратегічними орієнтирами розвитку регіону й суміжних територій. Основоположним інструментом керованого розвитку є стратегічний підхід до управління, застосування якого забезпечує орієнтоване на результат системно-аналітичне обґрунтування ключових рішень щодо вибору напрямів і пріоритетів розвитку. Стратегічний характер управління передбачає наявність управлінських засобів забезпечення динамічного балансу з оточенням і своєчасної адекватної реакції на зміни потреб споживачів послуг, обґрунтоване визначення напрямів розвитку громади, зокрема шляхом виявлення конкурентних переваг території методами маркетингу й бенчмаркінгу.

Особливе значення для реалізації завдань керованого розвитку набуває компетенція професійного застосування проектного підходу, яким забезпечується системна покрокова технологія досягнення стратегічного результату. За сучасними уявленнями проекти є нижнім рівнем дерева цілей-рішень стратегії розвитку території і основними одиницями фінансування. Последння стратегічного та проектного підходів забезпечує перехід до формування програмно-цільового бюджету, який забезпечує фінансування не окремих установ, як це відбувається традиційно, а планованих результатів, спрямованих на задоволення потреб територіальної громади.

Концепція керованого розвитку передбачає обов'язкове вимірювання суспільної корисності результатів діяльності, у даному випадку – з позицій задоволення потреб та інтересів членів територіальної громади. З цією метою управління має формувати компетенцію із застосуванням системи

індикаторів результативності й ефективності діяльності, яка може базуватися на відомих у менеджменті підходах збалансованої системи показників.

Для забезпечення успіху в управлінні й застосування додаткових ресурсів приватного сектору до вирішення проблем розвитку території чи міста має бути реалізована компетенція до індикативного планування. В умовах обмеженості ресурсів для розвитку мегаполісів індикативне планування набуває особливої важливості, є водночас дійовим інструментом партнерства між державними, приватними та громадськими структурами. Головна суть індикативного планування полягає в тому, що місцева влада завдяки процесу стратегічного планування визначає узгоджені з громадою пріоритети розвитку території й оприлюднює їх для бізнесу та громадськості. При цьому наголошується, що ті бізнесові та громадські структури, які вдаються до реалізації визначених пріоритетів розвитку території, отримуватимуть різноманітні преференції (пільги в оподаткуванні, оренді приміщень муніципальної власності, місцевий реклами, територіальне замовлення на актуальну продукцію та послуги тощо). Тобто через оголошені стратегічні індикатори бізнес заздалегідь орієнтується на взаємогідне співробітництво з владою: з одного боку, реалізуються місцеві пріоритети, з іншого – бізнес отримує стимули розвитку. При цьому бізнес здійснює зазначену діяльність за рахунок власних ресурсів, тобто його фінансові, матеріальні та людські ресурси не примусово, а опосередковано спрямовуються в потрібних громаді напрямах, чим розширяється ресурсна база реалізації стратегії. За умов використання індикативного планування доступними для влади стають не тільки бюджетні ресурси, а й приватні.

Важливим завданням керованого розвитку є формування інвестиційного іміджу території. Реалізація цього завдання вимагає набуття компетенцій щодо використання маркетингових і бенчмаркінгових технологій у публічному управлінні, за допомогою яких визначаються конкурентні переваги території, здійснюється просування привабливого іміджу території в інформаційному просторі, позиціонується місце території у відповідних рейтингах. Бенчмаркінг, який уже багато років застосовується в бізнес-практиці, є методом порівняння з прогресивним аналогом. За допомогою бенчмаркінгу території порівнюються значущі аспекти життя в територіальному утворенні з передовим вітчизняним та закордонним рівнем; запозичується успішний досвід і кращі досягнення; визначаються порівняльні конкурентні переваги території та системи управління; виявляються слабкі місця, резерви розвитку території та системи управління. Використання технологій бенчмаркінгу забезпечує формування рейтингів територій, що є достатньо простим, наочним для виборців і дійовим способом стимулування активності органів влади в конкурентному політичному середовищі.

Невирішеною досі управлінською проблемою є розробка системного механізму забезпечення сталого розвитку, наслідком чого є декларативні заклики до дотримання його принципів, але реально балансування економічних, соціальних та екологічних аспектів у процесах прийняття

важливих рішень з реалізації масштабних програм і проектів на практиці не відбувається. На нашу думку, такий механізм може бути опрацьований (і розробляється нами) на засадах проектного підходу. У сучасній концепції стратегічного планування нижній рівень стратегії представлено проектами реалізації стратегічних пріоритетів. Згідно з технологіями управління проектами кожен проект на певному етапі має проходити експертизу щодо життєздатності та суспільної корисності, яка реалізується на основі методології проектного аналізу. Ключовими аспектами зазначеного аналізу є економічний, соціальний та екологічний аналізи. Постановлення цих аспектів проектного аналізу в єдиний методичний блок, що реалізується з орієнтацією на вимоги сталого розвитку, створює змістовне «ядро» механізму забезпечення сталого розвитку, ураховуючи припущення, що досягнення балансу згаданих трьох аспектів розвитку в кожному з проектів забезпечить такий баланс і в масштабах цілісної стратегії розвитку території.

Орієнтуватися на ключові фактори успішного розвитку території не можна без перетворення територіальної громади на стратегічний суб'єкт діяльності. Це вимагає наявності компетенцій щодо залучення громадян до процесів прийняття ключових рішень, розвитку самоорганізації громадян, застосування корпоративних відносин з позицій розгляду міста як багаторофільної корпорації.

Гуманоцентрична орієнтація управління сталим розвитком мегаполіса передбачає опанування компетенціями з якісного надання публічних послуг громадянам. Відповідно до Європейської хартії міст якість міського управління також пов'язана з його можливістю організовуватися в межах відповідних територій, дотримуючись при цьому рівноваги між розмірами територіальних інститутів і міського простору, за розвиток якого й управління яким вони відповідають [5]. Упровадження в містах-мегаполісах систем управління якістю на засадах вимог ДСТУ ISO 9001-2001 є найважливішою компетенцією управління, зорієнтованого на вимоги громадянина як замовника.

Отже, модель управління сучасним містом-мегаполісом повинна будуватися з урахуванням прогресивних тенденцій і вимог зовнішнього середовища, відповідати сучасній парадигмі публічного управління. Зазначене є джерелом визначення ключових факторів успіху, відповідність яким об'єктивізує управління великою соціально-економічною системою, спрямовує його на задоволення потреб та інтересів людини, забезпечує соціальну відповідальність публічно-управлінської діяльності. Реалізація в управлінні ключових факторів успіху вимагає величезної роботи з набуття відповідних компетенцій персоналу, здатності використовувати сучасний управлінський інструментарій. Інтеграція зазначеного в моделі управління є запорукою успіху.

Список використаних джерел

1. **Вакуленко В. М** Стратегічне планування на місцевому та регіональному рівнях : навч. посіб. / В. М. Вакуленко, В. В. Мамонова, Ю. П. Шаров. – Ужгород : Патент, 2004. – 198 с.

2. **Полунеєв Ю.** Технологія економічного прориву / Ю. Полунеєв // Дзеркало тижня. – 2006. – № 41.
3. **Про Концепцію** державної регіональної політики : Указ Президента України від 25 трав. 2001 р. № 341/2001. – Режим доступу : zakon2.rada.gov.ua.
4. **Рубцов В. П.** Індикатори та моніторинг у муніципальному управлінні : наук.-практ. посіб. / В. П. Рубцов. – К. : Гнозис, 2002. – 148с.
5. **European Urban Charter.** – Access mode : www.mo.org.tr.

Надійшла до редколегії 17.10.12

УДК 303.688

Ірина КРИНИЧНА

Національна академія державного управління

при Президентові України

Дніпропетровський регіональний інститут державного управління

ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД НА РАДІОАКТИВНО ЗАБРУДНЕНИХ ТЕРІТОРІЯХ

Аналізується рівень соціального партнерства на радіоактивно забруднених територіях після аварії на Чорнобильській АЕС, а також рівень фінансової самостійності структур.

Ключові слова: оцінювання, радіоактивно забруднені території, фінансова самостійність, державне управління.

Ирина Криничная. Проблемы социального развития территориальных обществ на радиоактивно загрязненных территориях

Анализируется уровень социального партнерства на радиоактивно загрязненных территориях после аварии на Чернобыльской АЭС, а также уровень финансовой самостоятельности структур.

Ключевые слова: оценивание, радиоактивно загрязненные территории, финансовая самостоятельность, государственное управление.

Iryna Kryuchna. Problems of social development of territorial communities on radioactive contaminated territories

The level of social partnership on radioactive contaminated territories after accident on Chernobyl nuclear power plant, also level of financial independence of structures as analyzed.

Key words: evaluation, radio-active muddy territories, financial independence, state administration.

Підзвітність органів влади перед громадськістю та прозорість у прийнятті рішень є основними вимогами для успішного розвитку правової держави. Рівень контролю громадськістю процесів прийняття рішень владою є прямим показником відкритості влади та її співпраці з населенням.

На сьогодні соціальне партнерство в Україні перебуває на етапі становлення, стикаючись на своєму шляху з великою кількістю проблем інституціонального характеру [4]. На територіях, постраждалих

© Криничная І. П., 2012